

Kungsbacka

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Aranäsgymnasiet, enhet 2

Läsår 2023/2024

1 Grunduppgifter

Verksamhetsform som omfattas av planen	Antal elever	Ansvarig för planen	Planen gäller från	Planen gäller till
Enhet 2, Samhällsprogrammet	540	Rektor Hannah Tengelin	November 2023	November 2024
		Biträdande rektor Nehal Sjöström Seifeddine		

2 Delaktighet

2.1 Elevernas delaktighet

Varje år görs en nulägesanalys. Denna görs utifrån klassrådsprotokoll, programledningsråd (representanter från program samt lärare och rektor), skolkonferens (representanter för alla program samt alla rektorer). Det finns ett matråd där elever, en rektor och bambapersonal deltar. Olika enkäter (GR, egna enkäter). Allt material används sedan för att ta fram prioriterade mål under året. I samband med detta reviderar eleverna skolans ordningsregler för att anpassa dessa utifrån nuläget.

När planen och ordningsreglerna reviderats diskuteras detta i klasserna.

2.2 Personalens delaktighet

Personal sammanfattar elevernas och vårdnadshavarnas synpunkter från utvecklingssamtalen som äger rum 2 gånger per år. Varje vecka genomförs enhetsmöte där personal, rektor, EHT deltar. Där diskuteras olika klasser på grupp och individnivå. Planen tas upp på arbetslagsmöten, APT samt programlagsmöten.

2.3 Förankring av planen

Reviderad plan diskuteras i klasserna. Planen läggs ut på V-klass, så att vårdnadshavare och elever kan nå planen.

3 Lagrum

3.1 Diskrimineringslagen (2008:567)

- Av 2 kap. 16§ diskrimineringslagen (2008:567) framgår att vi fortlöpande ska bedriva ett arbete med aktiva åtgärder vilket innebär att bedriva ett förebyggande och främjande arbete genom att
 1. undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten,
 2. analysera orsaker till upptäckta risker och hinder,
 3. vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas, och
 4. följa upp och utvärdera arbetet enligt 1-3. Lag ([2016:828](#)).

- Det framgår i diskrimineringslagen (2008:567) att utbildningsanordnaren ska ha riktlinjer och rutiner för verksamheten i syfte att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier samt följa upp och utvärdera de riktlinjer och rutiner som finns. Detta ska samverkas med eleverna.
- Arbetet med aktiva åtgärder ska varje år skriftligen dokumenteras.

3.2 Skollagen

- I [6 kap. 8 §](#) skollagen (2010:800) anges att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

3.2.1 Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling

6 kap 10 § En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

3.3 Socialtjänstlagen

14 kap 1 § - Anmälan om och avhjälpande av missförhållanden m.m. Myndigheter vars verksamhet berör barn och unga samt anställda hos sådana myndigheter är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa.

3.4 FN:s barnkonvention

I **artikel 36** lyfter man fram att barnen ska skyddas mot alla former av utnyttjande som kan skada barnet. I **artikel 2** fastslås barnets rätt att inte bli diskriminerat, och i **artikel 19** klargörs att staten har en skyldighet att skydda barnet mot alla former av fysiskt och psykiskt våld, sexuella övergrepp och andra former av vanvård.

4 Begrepp

4.1 Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

4.2 Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn eller en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

4.3 Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn eller en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla barn eller elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de barn eller elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

4.4 Trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Trakasserier och kränkande behandling kan vara

- fysiska (slag, knuffar)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykosociala (utfrysning, grimaser, alla går när man kommer)
- texter och bilder (även teckningar, lappar, sms, mms, fotografier på olika webbcommunities).

Både skolpersonal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

4.5 Trakasserier

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker en persons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet, könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad utifrån de sju diskrimineringsgrunderna.

4.6 Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier.

Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelande. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

4.7 Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier.

Både skolpersonal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

4.8 Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. Skolan följer rutinerna på sida 9 vid diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

4.9 Ordningsregler

Ordningsregler ska finnas för varje skolenhet (**5 Kap. 5 §** i skollagen). De ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet. Rektorn beslutar om ordningsregler. Skolans ordningsregler förtydligar elevernas rättigheter och skyldigheter. Där beskrivs

konsekvenser och åtgärder om man inte följer ordningsreglerna. Personal agerar utifrån beskrivna åtgärder – skollagens åtgärdstrappa.

5 Diskrimineringsgrunderna

5.1 Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier

- Maria vill göra sin praktik på en målerifirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet "Det är för hårt arbete för en tjej". [diskriminering]
- En elev på skolan kastar närgångna blickar och visslar till en person på ett sätt som hen tycker är obehagligt. [sexuella trakasserier]

5.2 Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från det icke binära.

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- Jorge blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]
- Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratorn på sitt gymnasium för att tala om problem i familjen. Skolkuratorn ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. [diskriminering]

5.3 Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- Mariam är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven samt uppfyller samtliga kriterier på A-nivå. Läraren vill inte ge Mariam A, då svenska inte är hennes modersmål. [diskriminering]

5.4 Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar begreppen religion eller annan trosuppfattning. Med religion avses religiösa åskådningar som exempelvis buddism, hinduism, judendom, kristendom och islam. Annan trosuppfattning innefattar sådana övertygelser som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning, till exempel ateism och agnosticism. Politiska åskådningar och etiska eller filosofiska värderingar som inte har samband med religion omfattas inte av diskrimineringslagens skydd.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några klasskamrater. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]
- Läraren hånar elev för att hen bär huvudduk med motiveringen "Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck". [diskriminering]

5.5 Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller intellektuella begränsningar av en persons funktionsförmåga. Det är alltså något som en person har och inte något som en person är. Begränsningar kan vara till följd av en sjukdom som fanns vid födseln eller uppstod därefter eller kan förväntas uppstå.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom särskoleklassen, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering]
- Patrik, som har ADHD, blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. En dag klarar lärarvikarien inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden "ADHD-barn borde inte få gå på gymnasiet!" [diskriminering och trakasserier]

5.6 Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning

- Det har gått bra i skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med i grupparbeten och ibland får han jobba ensam. James vill inte vända sig till sin lärare eftersom läraren ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier]
- En skola låter inte två killar gå tillsammans som ett par på skolbalen. [diskriminering]

5.7 Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan. Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med ålder

- Malte är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad på grund av detta. [trakasserier]
- Elever i årskurs 3 nekas möjligheten att delta på friluftsdagar på grund av deras ålder. [diskriminering]

I grunduppdraget ingår att vi medvetet ska arbeta med att främja lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Alla pedagoger ska belysa mångfald och olikhet i det vardagliga arbetet.

Hela gymnasieförvaltningen är indelad i olika mindre enheter. Målet är att alla enheter har en hemvist vilket ökar tryggheten för eleverna. I direkt anslutning till hemvisten har lärarna sina arbetsrum vilket också leder till ökad trygghet.

Enheter anordnar uppstartsaktiviteter för eleverna vid läsårsstart. Detta för att öka gemenskapen och tryggheten för elever i årskurs ett. Under året sker olika elevaktiviteter.

För att öka det formella elevinflytandet och få fler elever att engagera sig har hela gymnasieförvaltningen detta som ett prioriterat mål. Det finns en förstelärare på skolan kopplad till detta område. Det finns en gemensam struktur kring det formella elevinflytandet, så att det blir tydligt för eleverna hur man kan påverka sin skolgång.

Enheter har ett motivationsprojekt som fortsätter under året. Detta för att främja välmående och förbättra studiero på programmet.

Enheter arbetar med olika projekt (tex Amnesty) och arbetar aktivt med innehållet i de olika kurserna för att få eleverna medvetna om de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som vårt samhälle vilar på. I kurserna är vi måna om att förmedla alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män och att bemöta främlingsfientlighet och intolerans.

6 Kartläggning

6.1 Kartläggningsmetoder

Möten kontinuerligt under hela året:

- APT/Arbetslagsledarmöte
- Enhetsmöte med elevhälsans personal
- Klassråd
- Programlagsmöte
- Skolkonferens
- Hälsosamtal
- Utvecklingssamtal
- Elevmöten (rektor/elev, lärare/elev, rektor/lärare)
- Rektors lektionsbesök
- Specialpedagogens observationer

Enkäter:

- GR-enkäten, alla elever

Hur eleverna/personal har involverats i kartläggningen

Se kap. 2 delaktighet.

7 Förebyggande åtgärder - Rutiner för akuta situationer

7.1 Inledning

7.1.1 Kränkande behandling, anmälningsskyldighet

Skollagen 2010:800 6 kap. 10 §

7.1.2 Anmälningsskyldighet

”En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.” (Skollagen 6 kap. 10 §)

Även vuxna utan anställning, som t.ex. praktikanter, bör anmäla men har ingen lagstadgad skyldighet.

7.1.3 Huvudmannens roll

”För att huvudmannen ska vara informerad och kunna följa och bedöma utvecklingen i varje enskilt fall av uppgivna trakasserier eller kränkande behandling är det viktigt att det finns fungerande system för rapportering och kommunikation

med detta mellan enheten och huvudmannen.” (Allmänna råd för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling, s 28 29)

7.1.4 Avgränsningar

Riktlinjerna omfattar både kränkningar mellan barn/elever eller när ett barn eller en elev upplever sig kränkt av en personal/huvudmannen. Rutiner kring när en personal upplever sig kränkt av en elev finns inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Det målinriktade arbetet för att motverka kränkande behandling i verksamheten sker inom ramen för likabehandlingsplanen.

7.1.5 Förfarande

Arbetsgång vid utredning av kränkande behandling

7.1.5.1.1 Policy

Aranäsgymnasiet, enhet 2 har nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling och arbetar aktivt för alla människors lika värde. Skolan är skyldig att skyndsamt meddela vårdnadshavare till omyndiga elever om situationen.

Om du som elev upplever dig ha blivit utsatt för en kränkande behandling kan du kontakta valfri lärare, mentor, specialpedagog, kurator eller skolsköterska. Dessa yrkesgrupper är då skyldiga att prata med rektor och du kan som elev även prata direkt med rektor.

Arbetsgång vid misstanke om diskriminering eller annan kränkande behandling:

1. Anmälan görs av den som sett/fått till sig händelsen via Prorenatas funktionsbrevlåda.
2. Rektor för kränkt elev ansvarar för anmälan och utredning. Rektor leder och fördelar arbetet i ärendet.
3. Ansvarig rektor tar beslut om eventuella akuta åtgärder och/eller anmälningar.
4. Ansvarig rektor ska i utredningen fylla i om kränkning skett eller ej.
5. Under eller efter utredning sätts lämpliga åtgärder in tex. konfliktlösningssamtal, arbete med mindre grupp, arbete i helklass, polisanmälan, orosanmälan till Individ och Familjeomsorg. Dessa ska tydligt framgå i utredningen.
6. Uppföljning med alla inblandade sker så länge och ofta som behövs tills alla inblandade parter känner sig trygga.

7. Den/de utsatta vet till vem de ska gå till om en ny kränkning uppstår.

7.1.5.1.2 Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

1. Gymnasiechef informeras och utreder ärendet.
2. Gymnasiechefen kontaktar elev och personal.
3. Gymnasiechefen har samtal med berörda parter.
4. Om trakasserierna inte upphör polisanmäls händelsen.